

Īss pārskats kā tas, kā saucamais, "LATVIEŠU BRĪVPRĀTĪGAIS LEGIONS"

1941.g.1.julijā,kad vācu armija ieņēma visu Kurzemi un Rīgu. No mežiem,cietumiem,pagrabiem un citām slēptuvēm parādījās dienas gaismā visi tie,kas tika vajāti no krievu NKVD .Un arī tie kas vairs nebija droši par savu dzīvību.Latvijas iedzīvotāji uzgavilēja vācu armijai, jo cerēja,ka vienreiz terors ir beidzies un Latvija būs latviešiem.Bet tādas cerības bija ļoti naivas un tikai īsu laiku,kā Jūs redzēsiet no šī raksta turpinājuma.

1.julijā Latvijas laukos,pilsētās un Rīgas ielās parādījās bij. Latvijas virsnieki un instruktori pilnīgā bij.uniformā,kuriem tauta uzgavilēja ar asarām acīs,kas toreiz nepatika tikko ienākošiem vācu virsniekiem.Un sekas bija tāš,ka 4.jūlija~visur publiskās vietās tika izlikta vācu kommandanta rīkojums,kas skanēja; Visiem Latviaja iedzīvotājiem ir uz visstingrāko noliegts nesāt bij.Latv.armijas,policijas,aizsargu un visu citu organizāciju uniformas un to nozīmes.Šī rīkojuma neievērotāji,kas šodien pēc pulkstens 1600 pārdiesies publiskā vietā,tiks tiesāti "Vācu lauku kara tiesā".Šis bija pirmais spēriens visiem tiem,kas bija cerējuši uz Vācu valdības lojālīti.Bet bija arī tādi,kas neskatoties uz visu to gribēja iestāties vācu armijā,kā brīvprātīgie.Tie galveno kārt sastādīja no jauniešiem(šo vārdu"jaunieši"lietiju tāpēc,ka visi bija jauni gados 16 - 20 gad.)* kuriem tēvs,māte,brālis,māsa vai visi kopā bija no krievu NKVD nogalināti vai aizsūtīti uz Sibīriju.Tāpēc meklēdami gandarījumu par piederīgo noslepkavošanu tie gribēja iestāties vācu armijā.Bet vācu kommandantūrā tiem paskaidrots,ka vacu armijai ne~ kādi brīvprātīgie neesot vajadzīgi.Šofaktu man atstāstīja Elmars ZARINŠ.

Bet jau pēc apmēram 3 mēnešiem* šis tonis tika mainīts.Un ielās redzamās vietās tika izlīmēti rīkojumi,ka katrā vacu kommandantūrā var pieteikties brīvprātīgie.Uz šo rīkojumu bija atsaukušies visā Latvija apmēram 400* augšā minēto jauniešu.Starp kuriem bija arī daži,bikai daži es pastrīpoju,bij.virsnieki.Kā Virsl.KALNINS,kuru es agrāk pazinu un šinī laikā es redzēju vācu uniformā.Tāpat Maj.ARAJS,kurš Latv.armijā bija kā Kapralis~.bet tagad bija vācu majors. Reizē ar vācu armiju Latvijā ieradas arī bij.Latvijas armijas divīzijas kommandieris Kurzemē-Gen. DANKERS,kā vācu armijas virsnieks.Kurš 1939.gadā bija repetrējies uz Vāciju.Gen.DANKERS nostājas pagaidu vācu ieceltās Latvijas Pašpārvaldes priekšgalā ar amata nosaukumu I Zemes Direktors.

Tā ka vācu armija bija savu skrējienu beigusi un apstājusies pie Leningradas un Maskavas aukstās ziemas dēļ.Tad OSTLAND ministr. ROSENBERG bija devis klusu mājienu Lzemes direktoram izraudzīt no bij.Latvijas armijas augstākiem virsniekiem kādu,kas būtu ar mieru uzņemties projektētā"Latviešu legiona"vadītāja posteni. Tad pie Gen.DANKERA ir bijuši uzaicināti vairāki,vēl dzīvi palikušie,bij.Latv.virsnieki.Bet visi šo augsto posteni noraidījuši.Un pēdīgi šo posteni pieņēmis Gen.BANGERSKIS,kurš no Latvijas armijas tika atlaists apmēram 1935-6.g.Jo viņam ir bijus maza piegārša.(es domāju komunistiska drīzāk nekā naci,jo Latvijā nebija visai modēNaci") Un visu laiku viņš strādāja kā Latvijas A/S"KIEGELIS" direktors pēc atvalināšanas no armijas.Un tagad šo vācu amatu bija

RECEIVED
CENTRAL INTELLIGENCE AGENCY
SOURCE METHODS EXEMPTION 3828
NAZI WAR CRIMES DISCLOSURE ACT
DATE 2007

pieņēmis vairākus lēmumus, kas dēļ nācā pārīstāties. Un tad tā saucamais "LATVIEŠU LEGIONS" (brīvprātīgais) tika izveidots 1942.gada pavasarī. Un 1942.gadā apmēram Maija mēnesī tika izlikti sludinājumi, ka var pie- teikties "Latviešu legionā" brīvprātīgie karavīri un instruktori kā arī virsnieki. Bet paraleli šim sludinājumam bij.Latv.virsnieki un instruk- tori mājas-dzīvoklī saņēma iesaukšanas pavēli jaundibinātā legionā.

Un uz laukiem vietejo s vīriešu jau lielākām massām šādā kārtā mobilizēja. Un šāda mājas saņemta iesaukšanas (mobilizācijas) raksta neievērošana varēja jau maksāt pat galvu.Tad bij.Latvijas armijas virs- nieki un instruktori meklēja citu izeju.Un tad sākas darba vietas maiņa. Visi gribēja tikt darbā tādos rūpniecības uzņēmumos,kuŗi strādāja kŗa vajadzībām.Jo no šādiem uzņēmumiem pagaidām neiesauc armijā. Bet tad šo plānu izjauc "Vācu Darba Pārvalde" (Arbeitsamt),kas šādu darba vietas mai- ni pieļāva tikai ļoti retos gadījumos.

Tad nāca jau ļaunāks rīkojums.Tika izsludināta mobilizācija 2 gadu dzimušiem vīriešiem,apmēram septembra * mēnēšī.No šī rīkojuma vairs praktiski nebija iespējams izvairīties.Tāpēc daudzi izvēlējās labāk piespiedu darbus Vācijā nekā Latviešu legionā.Kaut gan tajā laikā tika rakstīts presē,ka visiem jāiet aizstāvēt sava Tēvzeme pret komunismu. Bet Latvijas iedzīvotāji atzina,ka tā ir tīra vācu lieta un mēs mazā tātā neko šinī briesmīgā karā nepadarīsim.Šo 4 gadu dzimušo vīriešu mobilizācija turpinājas visu 1943.gadu.

Tad 1943.gada 18.novembrī Latvijas Universitātes telpās sanāca REICHSSKOMMISSAR a sasauktā Latviešu ģenerāldirektoru sapulce,kuŗā ņēma dalību I.Zemes Direktors gen.DANKERS gen.BANGERSKIS (Latviešu Legiona ģeneralinspektors) Un šinī sapulcē tika pieņemts likums par 10 gadu dzimušo vīriešu mobilizāciju tas ir no 1915.- 1905.gada dzimušos. Gen.Bangerskim tika piešķirtas tiesība par mobilizācijas plāna stingru izpildīšanu.Šis rīkojums bija smagākais visā vācu valdīšanas laikā.

Tad sākas latviešu klusā un stiprākā pretestība vacu okupācijas varai.Jo iepriekšējo gadu mobilizācija aptvēra jaunos vīriešu.Tad šī skāra vecākos gadu dzimušos vīriešus.Un šie vecākie bija tie,kas visu ar prātu apēvēra pirms ko darija.Tāpēc katrs kala plānu savā galvā, kā varētu izvairīties.Praktiski šo 10 gadu dzimušo mobilizācija sākas 1944.gadā 10.un 11. februārī. Tad katrs,kam bija kāts personīgi pazī- tams ārsts,apgādājas ar visādām ārstu apliecībām un U.K.kartēm cik nu kuŗam tas bija iespējams Arī es apgādājos Ar Dr.Zervis apliecību. Un pie tam ceērēju, ka karš ātrāk beigsies un nemaz nepaspēs šo mobili- zāciju praksē izvest.Un visi tie kam ar ārstu apliecībām neveicas,tie mēģināja savu ķermeni redzami sabijāt,lai komisijā atzītu par armijai nederīgu.Izdarija skāba krējuma iešpricēšanu kāju vai roku muskulos. Kā arī izverot caur muskuli zirga astru un tā atstājot 24 stundas.Pēc tam visa roka vai kāja ir uzpampuse,ka iesaukšanas komisijai ir gribot vai negribot ir iesaukšana jātliek līdz turpmākam.Protams lielākā daļa bija tādu,kas nekādu glābību nemeklēja bet ļāvas lai notiek tas kam jānotiek. Rīgas iesaukšanas komisijās, pa lielākai daļai, tūlīn pēc nozīmēšanas vienībā izdarija arī asins grupas tetovēšanu.Protams par šo joku visi bija uztraukti.Bet vācu ārsts paskaidroja, ka frontē

pēc smagākas ievainojuma nebūs iespējams izdzīvot kāda asins grupa ir ievainotajam, lai varētu izdarīt asins pārliešanu. Būt šīs asins grupas dabuja gan tikai nedaudzos iesaukšanas iecirkņos. Jo latviešu ārstiem šī asins grupas noteikšana nebija zināma un visos iecirkņos vācu arsti klāt nevarēja būt. Jo iesaukšanas komisijas darbojas visas reizē un dažādās vietās. Bet daudzos gadījumos arī pēc iesaukšana un iedalīšanas armijas vienībās ir apmēklējis vācu ārsts un izdarījis asins grupas tetovēšanu.

1944. gada vasarā tika atlausti bijušie Latvijas Aizsargi, kas palīdzētu noturēt kārtību starp atkāpjošo vācu armiju un vietējiem iedzīvotājiem. Jo vācu karavīri atkāpjoties ņēma visu līdzī, kas bija derīgs; kā māju lopus tā arī sievietes. Visbiežāk gan jaunas meitenes. Untad nu šie aizsargi (Selbtschütz) izrādījās par nelaimi. Es biju liecinieks, kur par lauksaimnieka nepilngadīgas meitas līdzņemšanu vietējie aizsargi nošāva 3 vācu karavīrus, jo armija atkāpas tajā laikā.

Un šī pat gada vasarā vācu kara apgabala komisars parakstīja rīkojumu, ka gaisa aizsardzības dienestā ir iesaucami visi pamatskolu un ģimnaziju mēni un meitenes vecāki par 15 gadiem tā saucama LUFTSCHÜZ

Bez latviešu legionā vēl pastāvēja SD vienība, kuŗas komandieris bija iepriekš minētais maj. ARĀJS. Cik tajā bija latviešu un kādas bija tā funkcijas to gan nezinu. Bet tikai to zinu, ka tā bija latviešu izspiegošanas un nolikvidēšanas vienība. Jo visi tie kas vārdos vai darbojos pretojas vācu okupācijas varai - dabuja iepazīties ar maj. ARAJU.

Un viņa darba vieta bija Rīgā Reimersa ielā blakus vācu SD, un tā nebija padota latviešu legionam bet gan vācu SD. (Sicherheits Dienst)

Šinī rakstā esmu minējis visu, kas man tajā laikā bija zināms un ko esmu personīgi redzējis strādājot savā darba vietā. Par virsnieku iesaukšanas kārtību tuvāk neko nezinu, jo pats biju Latvijas armijā tikai kā karavīrs obligatoriskā dienestā un tāpēc ar dzīvu intresi sekoju karavīru iesaukšanai. Jo baidījos, ka var pienākt arī mana kārta.

Visu šeit teikto varu apzvērēt, jo ir tikai patiesība bez personīgas nokrāsas. Izņemot ar * zvaigznīti apzīmētās vietas, kuŗ gaisus vairs noteikti neatceros.

P

Wentorf, ā 14. augustā 1949. g.

(Pāvils KRAVALIS)

Paskaidrojums:

Ar * apzīmētās vietas laiks varētu būt drusku agrāks vai vēlāks.